

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U003060

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 21-07-2025

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сірець Олександр Олександрович

2. Oleksandr Sirets

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 081 Право

Дата захисту: 28-08-2025

Спеціальність за освітою: Право

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 10525

Повне найменування юридичної особи: Науково-дослідний інститут вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса Національної академії правових наук України

Код за ЄДРПОУ: 23464860

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 49, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія правових наук України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Науково-дослідний інститут вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса Національної академії правових наук України

Код за ЄДРПОУ: 23464860

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 49, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія правових наук України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.81

Тема дисертації:

1. Запобігання кримінальним правопорушенням у сфері житлового будівництва
2. Prevention of criminal offences in the field of housing construction

Реферат:

1. Дисертація в цілому актуалізує та розвиває кримінологічні знання стосовно кримінальних правопорушень, вчинюваних у сфері житлового будівництва. Емпіричною базою дисертаційного дослідження стало доволі широке коло кримінальних правопорушень, які вчиняються у сфері житлового будівництва, як-от: статті 190 - 192, 1971, 206, 209, 212, 222, 236, 357, 358, 364, 3641, 365, 366, 367, 368, 369 КК України тощо. Втім, за емпіричною вагою, аналітичним значенням і сукупним баченням синергетики явища злочинності в сфері житлового будівництва їх значення різне. Встановлено, що ринок житлового будівництва є однією з найбільш інвестиційно привабливих сфер господарювання у будь-якій країні, зокрема й в Україні насамперед у зв'язку з тим, що потреба в житлі є однією з ключових людських потреб, задоволення якої є пріоритетним. Також зазначена сфера господарювання характеризується значними обсягами руху грошових активів, що сприяє як зростанню привабливості сфери для населення (зокрема, у контексті інвестування), так і привабливості для

злочинців (як наслідок). Визначено, що на сьогоднішній день проблематика злочинності у сфері житлового будівництва залишається надзвичайно актуальною, а сама сфера – «привабливою» сферою проростання злочинності в суспільні відносини з таких причин: по-перше, активна внутрішня міграція населення у напрямку так званих «економічних центрів»; по-друге, соціально-економічні аспекти розглядуваної сфери, а також загальне підвищення життєвих стандартів серед наших громадян; по-третє, активізація компаній-забудовників унаслідок такої міграції, бажання звести якомога більше нових житлових об'єктів з метою отримання якнайбільшого прибутку, доволі часто з цілою низкою порушень санітарно-технічних, будівельних та інших норм. Набули поширення і випадки класичного шахрайства, коли зловмисники або обманом отримують право власності на вже існуючий житловий об'єкт, або отримують кошти під виглядом одержання коштів фізичних осіб – вкладників у новий житловий об'єкт та не виконують взяті на себе зобов'язання. Встановлено, що рівень латентності кримінальних правопорушень у сфері житлового будівництва є достатньо високим. Це яскраво підкреслює загальну складність визначення латентності злочинності у сфері житлового будівництва, що, вочевидь, пов'язано зі складністю самих правопорушень та їх розслідування. Систематизовано та класифіковано засади ринку житлового будівництва. Такі засади поділено на: а) організаційні; б) правові. Це дало можливість уточнити природу українського ринку житлового будівництва, визначити риси ізоморфізму його існування та функціонування, та використати це знання для формулювання кримінологічних висновків, зокрема, стосовно запобігання та протидії злочинності у сфері житлового будівництва. Встановлено, що прийнятим 18 серпня 2022 року Законом України «Про гарантування речових прав на об'єкти нерухомого майна, які будуть споруджені в майбутньому» не здійснено суттєвого практичного впливу на покращення чи погіршення ситуації із вирішенням проблеми довгобудів та недобудов. Визначено характерні риси типової жертви у сфері житлового будівництва. Дуже важливо, що після повномасштабного вторгнення російської федерації в Україну ці характерні риси майже не зазнали трансформацій. Сформульовано актуальну систему детермінант злочинності у сфері житлового будівництва. Актуалізовано механізм формування причин злочинності (зокрема, у сфері житлового будівництва). Проаналізовано та актуалізовано низку умов, що сприяють існування та розвитку злочинності в сфері житлового будівництва, та виокремлено чотири рівня умов: а) рівень антисуспільних явищ; б) загальнокримінальний рівень; в) рівень злочинності у сфері житлового будівництва; г) конкретна життєва ситуація. Також проаналізовано та актуалізовано окремі несистемні корелянти, які так само здійснюють обумовлюючий вплив на існування та розвиток злочинності у сфері житлового будівництва. Детально змодельовано шляхи використання досвіду кримінально безпечної організації ринку житлового будівництва, а також імплементації досвіду запобігання та протидії злочинності у сфері житлового будівництва низки країн із різними підходами до досліджуваної проблематики (Іспанія, Швеція, КНР, Колумбія, Литва, Перу, Польща, Туреччина) в теорію і практику запобігання злочинності в сфері житлового будівництва в Україні. Конкретизовано коло заходів із загальносоціального та спеціально-кримінологічного запобігання злочинності у сфері житлового будівництва, які було сформульовано у вигляді «дорожньої мапи» із запобігання та протидії злочинності у розглядуваній сфері. Проаналізовано потенційний вплив проекту нового КК України на результати кримінально-правового захисту сфери житлового будівництва. Оскільки проект нового КК України є принципово відмінним від моделі кримінальних кодифікацій пострадянських країн, зокрема й від чинного нині КК України, висновки виявились очікувано неоднозначними.

2. The dissertation as a whole actualizes and advances criminological knowledge regarding criminal offenses committed in the field of residential construction. The empirical basis of the dissertation research encompasses a rather broad range of criminal offenses committed in the sphere of residential construction, including but not limited to Art. 190–192, 197¹, 206, 209, 212, 222, 236, 357, 358, 364, 364¹, 365, 366, 367, 368, 369 of the CC of Ukraine. However, their empirical weight, analytical value, and cumulative reflection of the synergistic nature of crime in the residential construction sector vary significantly. It has been established that the housing construction market is one of the most investment-attractive sectors of the economy in any country, including Ukraine. This is primarily due to the fact that housing is one of the fundamental human needs, and satisfying this need is a high

priority. Furthermore, this economic sector is characterized by large volumes of cash flow, which increases its attractiveness both for the general public (particularly in terms of investment) and for criminals (as a consequence). It is determined that, to this day, crime in the field of housing construction remains an extremely relevant issue, and the sector itself constitutes a "fertile ground" for criminal encroachment into social relations for several reasons: first, active internal migration of the population toward so-called "economic centers"; second, the socio-economic characteristics of this sector, as well as the overall improvement of living standards among Ukrainian citizens; third, increased activity among development companies, driven by migration trends and the desire to construct as many new housing units as possible in order to maximize profits – often accompanied by numerous violations of sanitary, technical, construction, and other regulations. It has been found that the level of latency of criminal offenses in the housing construction sector is relatively high. The principles of the housing construction market have been systematized and classified. These principles are divided into: a) organizational; and b) legal. This has made it possible to refine the nature of the Ukrainian housing construction market, identify the features of its isomorphic existence and functioning, and apply this knowledge to formulate criminological conclusions, particularly in regard to the prevention and counteraction of crime in this sphere. It has been determined that the Law of Ukraine "On the Guarantee of Real Property Rights to Future Real Estate Objects," adopted on August 18, 2022, has not had a significant practical impact on improving or worsening the problem of long-term construction and unfinished buildings. The typical characteristics of a victim in the housing construction sector have been identified. Notably, following the full-scale invasion of Ukraine by the Russian Federation, these characteristics have undergone minimal transformation. A current system of determinants of crime in the housing construction sector has been formulated. The mechanism for the formation of crime causation (particularly in this sector) has been actualized. A range of contributing conditions that foster the existence and development of crime in the housing construction sector has been analyzed and systematized. These are categorized into four levels: a) the level of anti-social phenomena; b) the general criminal level; c) the level of crime in the housing construction sector; d) specific life situations. Additionally, several non-systemic correlates that also influence the existence and development of crime in this sector have been analyzed and emphasized. The pathways for applying international experience in the criminally safe organization of the housing construction market and implementing approaches to crime prevention and counteraction in this field from various countries (Spain, Sweden, China, Colombia, Lithuania, Peru, Poland, Turkey) have been modeled in detail. These have been integrated into the theory and practice of crime prevention in the Ukrainian housing construction sector. A range of measures for general social and specifically criminological prevention of crime in the housing construction sector has been specified. These have been formulated as a "roadmap" for the prevention and counteraction of crime in this domain. The potential impact of the draft of the new CC of Ukraine on the effectiveness of criminal-legal protection in the housing construction sector has been analyzed. Given that the draft CC of Ukraine is fundamentally different from the model criminal codifications of post-Soviet countries, including the currently applicable CC of Ukraine, the conclusions drawn have proven to be predictably ambiguous.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії

Підсумки дослідження: Новий напрямок у науці і техніці

Публікації:

- Сірець О. О. Кримінологічно значущі засади функціонування ринку житлового будівництва. Юридичний науковий електронний журнал. 2022. № 6. С. 361–365. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2022-6/80>. URL: http://www.lsej.org.ua/6_2022/80.pdf
- Сірець О. О. Актуальні питання криміналізації правопорушень, вчинюваних у сфері житлового будівництва. Юридичний науковий електронний журнал. 2022. № 12. С. 383–386. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2022-12/90>. URL: http://www.lsej.org.ua/12_2022/90.pdf
- Сірець О. О. Класифікація сучасних заходів запобігання злочинності у сфері житлового будівництва. Аналітично-порівняльне правознавство. 2024. № 6. С. 780–784. DOI <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2024.06.130>. URL: https://app-journal.in.ua/wp-content/uploads/2024/11/APP_6_2024.pdf
- Сірець О. О. Аналіз зарубіжного досвіду запобігання злочинності у сфері житлового будівництва. Юридичний науковий електронний журнал. 2024. № 10. С. 400–403. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-10/92>. URL: http://www.lsej.org.ua/10_2024/10_2024.pdf
- Сірець О. О. Актуалізація чинників корисливої злочинності в сфері житлового будівництва. International scientific conference "Topical issues of modern jurisprudence": conference proceedings (April 5–6, 2023. Częstochowa, the Republic of Poland). Riga, Latvia: «Baltija Publishing», 2023. 232 pages. DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-313-2-43>. URL: <http://baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/book/326>
- Сірець О. О. Позитивний досвід Китаю щодо запобігання та протидії злочинності у сфері житлового будівництва. Дев'яносто перші економіко-правові дискусії. Серія: Соціальні та гуманітарні науки (21–22 листопада 2024 року). URL: <http://www.spilnota.net.ua/ua/article/id-5042/>
- Сірець О. О. Потреба реалізації досвіду Туреччини щодо запобігання та протидії злочинності у сфері житлового будівництва в Україні. Кримінально-правові, кримінологічні та кримінально-виконавчі заходи попередження злочинності в період воєнного стану: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (29 листопада 2024 року). Одеса: ОДУВС, 2024. С. 193–196. URL: https://oduvs.edu.ua/news/v_oduvs_obgovorili_kriminal_no_pravovi_kriminologichni_ta_kriminal_no_vikonavo

Наукова (науково-технічна) продукція: аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пивоваров Володимир Володимирович
2. Volodymyr V. Pyvovarov

Кваліфікація: к.ю.н., доц., 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Науково-дослідний інститут вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса Національної академії правових наук України

Код за ЄДРПОУ: 23464860

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 49, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія правових наук України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Житний Олександр Олександрович
2. Олександр О. Житний

Кваліфікація: д.ю.н., професор, 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0795-626X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, 4, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дикий Олег Вікторович
2. Oleg V. Dykuj

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9659-9350

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Одеська юридична академія"

Код за ЄДРПОУ: 20933314

Місцезнаходження: Фонтанська дорога, буд. 23, Одеса, 65009, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Нетеса Наталія Володимирівна

2. Nataliia V. Netesa

Кваліфікація: к. ю. н., с.д., 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0567-4296

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Науково-дослідний інститут вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса Національної академії правових наук України

Код за ЄДРПОУ: 23464860

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 49, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія правових наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Колодяжний Максим Геннадійович

2. Maksim G. Kolodiazhnyi

Кваліфікація: к. ю. н., старший науковий співробітник, 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2149-9165

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Науково-дослідний інститут вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса Національної академії правових наук України

Код за ЄДРПОУ: 23464860

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 49, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія правових наук України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Кулик Олександр Георгійович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Кулик Олександр Георгійович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Калініна Аліна Владиславівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна